

POSUDEK OPONENTA ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

jméno a příjmení: Bc. Jolana Kováčiková

datum narození: 29.03.2000

akademický rok / semestr: 2024/2025 - LS

studijní program: Architektura a urbanismus

ústav: 15127 – Ústav navrhování I

vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. Miroslav Cikán

téma diplomové práce: Okraje Kostelce nad Černými lesy - urbanistická studie

oponentka diplomové práce: MgA. Tereza Melková

zadání a celkový přístup

Autorka ve své diplomové práci hledá v rámci svého rodného města odpovědi na palčivé a pro řadu měst podobné velikosti univerzální otázky: 1. Jak přistoupit k rozvoji menšího města lépe, než dnes tradičním rozměňováním jeho okrajů do okolní krajiny řídkou zástavbou rodinného bydlení s nízkou mírou identity a 2. Jak se vypořádat s okrajem takového města často vymezeným dopravním tahem a nečitelným kontaktem s okolní krajinou.

Práce nejprve zkoumá možné alternativní strategie k neměstotvornému rozpínání řídkou zástavbou, které klade zvýšené nároky na dopravní i technickou infrastrukturu a nese s sebou řadu dalších nevýhod. Následně pak tyto strategie zobrazuje na příkladu tří lokalit v rámci Kostelce.

Základní nastavení přístupu k tématu považuji za správné, stejně jako úvodní organizaci tématu obsahujícího celou řadu měřítek do nadřazených motivů (město, lokalita, krajina) – to výrazně pomáhá celkovému čtení práce.

jednotlivé body návrhu

V první úrovni se práce dívá na město a zejména jeho okraj jako na celek. V rámci něj volí tři lokality pro rozvoj. Na síti současných a historií potvrzených veřejných prostranství navazujících na centrální náměstí vytváří autorka tři nová lokální centra v okrajových částech města. Tím správně vytváří předpoklad pro lepší funkčnost a propojenost i stávajících ulic mezi centrem a okrajem, které nyní „mají kam vést“. Líbí se mi zvolená cesta výrazné aktivace několika bodů (jejichž potenciál stát se lokálními centry a obytným městským prostředím není na první pohled patrný a v rámci současného nastavení rozvoje by se pravděpodobně ztratil) – jde o přirozený základ lepšího rozvoje i ostatní městské struktury. Nejjasnější je tato strategie v oblasti Trativody, kde vzniká místo individuálního bydlení sebevědomá obytná čtvrť prostupných bloků menšího měřítka s vlastním centrem. O něco schématictější zůstává v oblasti podél obchvatu *mezi lávkou a rybníkem*. Zde bych autorce ráda položila pár doplňujících otázek: Jak by měla vypadat navržená oblast průmyslu/areálů? Jak v rámci této struktury zajistit městský charakter, o který autorka usiluje, a předejít typické nízké neprostupné zástavbě „hal podél silnice“?

Autorka v práci používá termín „v dobrém smyslu maloměstská zástavba“, a o takový charakter usiluje v druhé úrovni návrhu – v podrobněji rozpracované lokalitě Trativody. Drobnější polopropustné bloky s hierarchizovanými veřejnými prostranstvími a přívětivým měřítkem staveb vytvářejí základ pro obytné prostředí a srozumitelnou identitu, která nyní okraji Kostelce chybí. Jasnou deklarací lokálního centra a městského charakteru v tomto místě se dá také předpokládat, že do budoucna bude

podpořen rozvoj mezi současným centrem a nově posíleným okrajem namísto volného rozrůstání do krajiny, a tudíž celkově kompaktnější a ekonomicky lépe fungující město. Dvě doplňující otázky:

1. Hustota nově navrhované uliční sítě je velmi vysoká, jak jsou ulice hierarchizovány a liší se v profilu / režimu/ charakteru?

2. Má-li nově navrhovaná zástavba skutečně fungovat jako nové těžiště (navázané na síť veřejných prostranství stejně jako centrální prostory městského centra), bylo zvažováno umístění výraznějšího impulsu (architektonického, urbanistického či funkčního – např. významnější kulturní stavba, dominanta, nebo veřejné prostranství s výraznou identitou)?

Třetí úroveň návrhu je úvaha nad krajinou a jejím vztahem k městu a nově navrhovaným zástavbám. Zde oceňuji cíl ukázat potenciál širších vztahů a řady historických i morfologických souvislostí v krajině, které v současnosti nejsou součástí mentální mapy města, a to zejména z jihu, který autorka řeší nejintenzivněji. Hlavním novým nástrojem napojení tohoto krajinného zázemí na město je nově vzniklá pěší lávka – tu považuji spíše za dílčí symbolické řešení, u kterého je s otazníkem, zda spíše nepodtrhuje bariérnost dopravní komunikace (město ji do budoucna neintegruje, ale vyčleňuje a lze ji překonat jen v místě lávky). K tématu krajiny bych doporučila trochu podrobněji přiblížit, jak autorkou navrhovaný „zelený prstenec“ i vztah ke krajině z jihu fungují a co jsou nejvýznamnější návrhové nástroje, které autorka doplňuje. Ve studentské práci, která si může dovolit nastavit ideální budoucí řešení bych klidně v tématu krajiny volila výraznější způsoby využití prvků zeleně, vody atd. jako nástroje tvorby prostoru i prostředí, který nemusí jen „doplňovat“ okraj, ale může i výrazněji vstupovat do města. Zároveň je ale zřejmé, že návrh je mnohvrstevnatý a nepovažuji za problém, že jedna jeho složka zůstává spíše ve schématu.

závěr

Autorka s očividnou citlivostí a žitou zkušeností z vlastního města, které pečlivě pozoruje, zpracovala jeho komplexní vizi do budoucna. V té přichází s řadou námětů, které by se úspěšně mohly stát strategickými cíli města a nasměrovat jeho budoucí urbanistický rozvoj ke kvalitám, které řada podobných měst zejména v rámci svých okrajovějších rozvojových plochách postrádá. Prokazuje, že dokáže uvažovat na široké škále měřítek a souvislostí, a svůj projekt prezentuje čitelným a kvalitně pojatým grafickým jazykem.

Práci doporučuji přijmout k obhajobě a navrhuji hodnocení B velmi dobře.

V Praze dne 3.6.2025

MgA. Tereza Melková